

Kunskapsskolan i Sverige AB
Box 92146
120 08 Stockholm
orgnr 556566-1815

REMISSYTTRANDE 2017-08-04
Diarienummer: U2017/1967/S

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande över Skolkommisionens förslag (SOU 2017:35), avsnitt 8.2 Ökat nationellt ansvar för skolans finansiering.

Kunskapsskolan i Sverige driver grundskolor, gymnasieskolor och vuxenutbildning under namnen Kunskapsskolan, Kunskapsgymnasiet och SkillEd. Den pedagogiska modellen utgörs av personligt utformad utbildning som rustar varje elev med kunskaper och förmågor för framtiden utifrån deras specifika förutsättningar och mål.

De första skolorna startades år 2000. Idag går drygt 13 000 elever i 29 grundskolor och 7 gymnasieskolor. Företags- och vuxenutbildningeñ startades 2016. Kunskapsskolan ägs av grundaren Peje Emilsson med familj.

Sammanfattning:

Kunskapsskolan har inbjudits att yttra sig över (SOU 2017:35). Detta yttrande avser avsnitt 8.2. Synpunkter på övriga delar kommer att lämnas i ett separat yttrande.

Kunskapsskolan välkomnar att Skolkommisionen klargör att friskolor och valfrihet är här för att stanna, och betonar principen att alla skolor ska ha lika villkor, oavsett huvudman. Vi delar uppfattningen "att en uppenbar styrka med vårt svenska system är att de fristående skolorna är offentligt finansierade och att plånboken därmed inte tillåts styra vårdnadshavarnas val av skola."

Kunskapsskolan befarar att Skolkommisionens förslag om ökat nationellt ansvar för skolans finansiering leder till ett komplicerat system med oklar ansvarsfördelning och ökade svårigheter för huvudmännen att planera och organisera verksamheten på bästa sätt.

Kunskapsskolan avstyrker Skolkommisionens förslag i avsnitt 8.2 Ökat nationellt ansvar för skolans finansiering.

8.2 Ökat nationellt ansvar för skolans finansiering.

Skolkommisionen tar inte hänsyn till att det redan finns ett antal förslag i utredningar om finansieringen av kommunala och fristående skolor. Förslagen är inte anpassade till varandra och tar inte ett helhetsgrepp om finansieringen.

Skolkostnadsutredningen har föreslagit en modell som innebär att bidraget till fristående skolor ska delas upp i tre delar; ett grundbelopp, ett strukturbelopp och i förekommande fall ett tilläggsbelopp. För den del som kallas strukturbelopp, ska kommunens beräkning av detta

ske utifrån socioekonomiska faktorer. En kommun skulle då kunna välja att fördela *alla* sina resurser till skolverksamheten utifrån en socioekonomisk fördelning. Om även Skolkommissionens föreslagna bidrag endast skulle fördelas utifrån strukturella faktorer finns det en stor risk att själva grundfinanseringen blir så osäker att det blir svårt att planera och långsiktigt arbeta med att förbättra kvaliteten i verksamheten.

Kunskapsskolan efterlyser ett bättre helhetsgrepp på finansiering av skolan, och hur skolpengen beräknas och fördelas. Det behövs ett system som är transparent och tydligt. Förslagen i betänkandet riskerar istället att öka otydligheten.

Ett sätt att komma till rätta med detta utan att göra styrningen än mer otydlig mellan stat och kommun vore att från statligt håll tillhandahålla en nyckel, med ett sätt att räkna fram skolpengen utifrån olika förutsättningar och hur den socioekonomiska delen bör beräknas.

En svårighet för fristående skolor är att skolpengen som kommunerna beslutar om varierar kraftigt i storlek. För högstadiet varierar den mellan 75 000 och 122 000 kronor per elev – skillnader som låter sig förklaras av bland annat varierande effektivitet och skilda bokföringsprinciper i olika kommuner.

Besked om skolpengens nivå kommer dessutom ofta sent. Inför 2017 lämnade kommuner, från vilka Kunskapsskolan har elever, besked om skolpengen under tidsperioden oktober 2016 till februari 2017. Någon enstaka kommun dröjde med besked till i maj 2017. För Kunskapsskolan som har grundskolor i 23 kommuner och elever från 125 kommuner innebär det betydande svårigheter att planera och prognosticera våra ekonomiska förutsättningar.

Det behövs en nationell reglering om när besked om skolpeng ska lämnas. Ändring av skolpeng bör meddelas minst tre månader före ändringen ska gälla. På så sätt skulle skolpengen fortfarande vara kommunens ansvar, men staten kan bidra till ett mer likvärdigt och transparent system.

Skolkommissionen vill utreda miniminivåer för huvudmännens resurser för undervisning och elevhälsa. En detaljstyrning av det slaget skulle kraftigt minska huvudmännens självklara ansvar att tillhandahålla en utbildning som ger så bra resultat som möjligt. Det är bättre att myndigheterna på det sätt som diskuteras på andra ställen i kommissionens rapport ingriper mot huvudmän som driver skolor som inte håller rätt kvalitetsnivå.

Det finns många problem med att införa miniminivåer för resurser. En detaljstyrning av det slaget skulle inte bara minska mångfalden och innovationer i skolan genom att det blir svårare att organisera en skola på olika sätt. Miniminivåer skulle också ta bort incitamenten att bedriva en mer kostnadseffektiv verksamhet – vilket Sverige är i stort behov av med tanke på ökade kostnader för välfärden i stort. Miniminivåer leder till fel fokus. Istället borde man titta på skolors måluppfyllelse och de faktiska resultat man uppvisar i form av kunskapsutveckling hos eleverna.

Det finns gedigen forskning och evidens för vad som är framgångsfaktorer för höga kunskapsresultat. Det är kombinationen av studiefokus, skickliga lärare, bra ledarskap, tät uppföljning av elevers kunskapsutveckling och höga förväntningar på alla elever som leder till höga resultat. Istället väljer skolkommissionen att koncentrera sig på klasstorlekar, lärartäthet

och resurser, trots att man inte har sett att någon av dessa faktorer har något starkt samband med höga studieresultat.

I den nyligen publicerade forskningsrapporten "*Att organisera för skolframgång – strategier för en likvärdig skola*" framgår att skolor med liknande elevsammansättning har mycket stora skillnader vad gäller nivån på elevernas kunskaper. En viktig slutsats är att goda resultat handlar mer om ledning än om resurser och statlig detaljstyrning av hur dessa resurser ska användas.

En genomsnittlig skola i Sverige med 400 elever har en lärartäthet på 12,2 elever per lärare. Det innebär att skolan har 32 lärare anställda som alla undervisar i snitt cirka 18 timmar per vecka av sin totala arbetstid. De 400 eleverna får tillgång till totalt 21 300 undervisningstimmar per år.

Motsvarande beräkning på en av Kunskapsskolans skolor med 400 elever visar en lärartäthet på 16,5 elever per lärare, räknat på Kunskapsskolans genomsnittliga lärartäthet. Det blir cirka 24 anställda lärare för 400 elever. En lärare hos Kunskapsskolan har en undervisningstid på cirka 28 timmar av sin totala arbetstid. Slår vi samman alla undervisningstimmar till en årspott blir det cirka 24 900 undervisningstimmar.

Totalt har alltså eleverna på Kunskapsskolan drygt 3 500 fler undervisningstimmar per år jämfört med eleverna på en motsvarande snittskola i Sverige. Med så många fler undervisningstimmar blir möjligheterna till bättre kunskapsutveckling större.

I Kunskapsskolan har vi små klasser samtidigt som vår lärartäthet är något lägre än genomsnittet. Det beror på att vi har valt att organisera vår undervisning på ett annorlunda sätt. Tack var centrala stödfunktioner och ett väl utvecklat kollegialt samarbete, i kombination med olika sorters lektioner och flexibla undervisningsgrupper, kan våra lärare ägna mer tid åt eleverna och våra elever har därmed mer tid med lärarna.

Med detta exempel vill vi visa att man kan organisera skolan på många olika sätt och att det är viktigt att inte stirra sig blind på ett sätt att organisera verksamheten eller endast någon parameter.

Kunskapsskolan avstyrker förslagen i avsnitt 8.2.

Fredrik Lindgren, vd Kunskapsskolan i Sverige AB